

୪୩ ସୂଜନ ଆଳାପ ● ସୂଜନ ଆଳାପ ● ସୂଜନ ଆଳାପ ● ସୂଜନ ଆଳାପ

‘ମଣିଷ ସଦା ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ଏବଂ ସମ୍ଭାବନାମୟ ଜୀବନଟିଏ ଜିଉ’ : ଜ୍ଞାନରଞ୍ଜନ ନାୟକ

ଜ୍ଞାନରଞ୍ଜନ ନାୟକ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ଜଗତରେ ଗୋଟେ ସ୍ଵସ୍ଵ ପାଦଟିକୁ । କୋଳାହଳ ଓ ପ୍ରଚାର ପ୍ରସାର ଠାରୁ ଦୂରରେ ରହି ନୀରବରେ ସେ ଗଭୁଥାନ୍ତି କଥାୟନର କୋଣାର୍କ । ତାଙ୍କ ଗଞ୍ଜମାନଙ୍କରେ ଥାଏ ନିଆରା ଅନୁଭବ ଓ ଅନନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ । ଅଭିନୟ ମଧ୍ୟ କରନ୍ତି ସେ । ଆଶାବାଦ ହିଁ ତାଙ୍କର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ରତା । ‘ମହିଳା କମିଶନ’ ନରହି ‘ମାନବିକ ଅଧିକାର କମିଶନ’ ଏକକ ଏବଂ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଭାବେ କାମ କରିବା ଉଚିତ ବୋଲି ବିଚାରୁଥିବା କଥାକାରଙ୍କ ଏଥରର ଆଳାପ...

ପ୍ରସ୍ତୁତି : ସୈରିନ୍ଦ୍ରୀ ସାହୁ

କେମିତି ହୋଇଥିଲା ଆପଣଙ୍କ ସ୍ଵକ୍ଷମ ଆଦ୍ୟସୁରଣ ?
■ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପରିସରରେ ଏବଂ ଗୋଟେ ଚପଳ ପରିବେଶରେ ହେଉଥିଲା ମୋ ସ୍ଵକ୍ଷମ ଆଦ୍ୟ ସୁରଣ । ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଷଷ୍ଠ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢୁଥିଲି । କୌଣସି କାରଣରୁ ଶ୍ରେଣୀରେ ଶିକ୍ଷକ ନଥିଲେ । ପଢ଼ା ସାଥୀମାନେ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ପାଠପଢ଼ିବାରେ ମାତିଥିଲେ । ସେତିକି ବେଳେ ମୁଁ ପ୍ରଥମ କରି କବିତାଟିଏ ସେଇ ଶ୍ରେଣୀ ଗୁହରେ ହିଁ ଲେଖିଥିଲି ।
■ ଆପଣଙ୍କ ସାରସ୍ଵତ ପ୍ରେରଣା କିଏ ? ସାହିତ୍ୟର ଆଦ୍ୟଗୁରୁ ଭାବେ ଆପଣ କାହାକୁ ସ୍ମରଣ କରିବେ ?
■ ପ୍ରେରଣା କେହି ଜଣେ ନୁହଁନ୍ତି ବରଂ ଅନେକ । ମଣିଷମାନଙ୍କ ସହ ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟ ମୋ ପାଇଁ ପ୍ରେରଣାର ଉତ୍ସ ହେଉଛନ୍ତି । ସତ କହିବାକୁ ଗଲେ ମୁଁ ନିଜେ ହିଁ ମୋର ପ୍ରଥମ ପ୍ରେରଣା । ନିଜ ଭିତରେ ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରତି ଅନୁରାଗ ନଥିଲେ ଏ ବାନ୍ଧ୍ୟ ଘଟଣା ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଯାହା ମୋ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେଇଆ ହୋଇ ଥାଆନ୍ତା । ସେଇ ଅନ୍ତଃପ୍ରେରଣା ଯୋଗୁଁ, ମୁଁ ହେବୁ ହେଲା ବିନରୁ ଗପ ଶୁଣିବାକୁ ଭଲ ପାଉଥିଲି । ପରେ ପର୍ଯ୍ୟାୟ କ୍ରମେ ପଢ଼ିବାକୁ ଏବଂ ଲେଖିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ରଖିଲି । ମୋ ବୁଢ଼ମା'ର ଗପ, ସକାଳୁ ଗାଧୋଇ ସାରି ବାପା ବଡ଼ ପାଟିରେ ପଢୁଥିବା ଗୀତା, ଭାଗବତ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚିତ୍ରରେ ଘରେ ବୋଲା ଯାଉଥିବା

ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରାଣ, ଭିକ୍ଷା କରୁଥିବା ଯୋଗୀର କେନ୍ଦରାଗୀତ, ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ ହେଉଥିବା ଆଖିକମଳିକା ମେଳାରେ ଭଜନଗାନ, ପାଳା ଅଥବା ଦାସକାଠିଆ, ରେଡିଓରେ ଗାନ କରାଯାଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ସଂଗୀତ, ନାଟ୍ ପେରନ୍ତା ପକ୍ଷୀଙ୍କ କଳରବ, ଦାଣ୍ଡରେ ଚେଉଁଥିବା କର୍ପୁରୀ ବାହୁରୀ, ନଦୀରେ ଆସୁଥିବା ବଡ଼ିପାଣି- ଏସବୁ ମିଶି ମୋର କର୍ପୁର ମନ ଉପରେ ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥିଲେ । ପରେ ଯେତେବେଳେ ବୟସ ବଢ଼ିଲା, ସେତେବେଳେ, ପଢ଼ାବହିରେ ଥିବା ଗୀତ, ଗପ, ‘ଜହ୍ନମାମୁଁ’ ପତ୍ରିକାର ଚିତ୍ରସମ୍ମିଳିତ ସମସ୍ତ କାହାଣୀ ମୋତେ ଅକଳ୍ପନୀୟ ଉତ୍ସାହ ଯୋଗାଇଥିଲେ । ମୋତେ ଶୋହଳ ବର୍ଷ ବୟସ ହେବାଯାଏ, ଏଇ ପ୍ରକାରର ପରିବେଶରେ ହିଁ ମୁଁ ବଢ଼ୁଥିଲି । ତେଣୁ କେହି ଜଣେ ନୁହେଁ, ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ମିଳିମିଶି ମୋ ଲେଖକୀୟ ଜୀବନର ପ୍ରେରଣାଦାତା ସାଜିଥିଲେ । ପ୍ରକାରକରେ ଏଇମାନେ ହିଁ ମୋର ଆଦ୍ୟଗୁରୁ ସମୂହ । ଏଇ ଅବସରରେ ମୁଁ ତେଣୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରୁଛି ।
■ ବର୍ତ୍ତମାନ କେଉଁ କେଉଁ ସମସ୍ୟା ଉପରେ ଲେଖକମାନେ ଗୁରୁତ୍ଵ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ? ସାହିତ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ସମାଜର ପରିବର୍ତ୍ତନ ସମ୍ଭବ କି ?
■ ସବୁ ସମୟରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସାମାଜିକ ସମସ୍ୟାମାନ ଥାଏ । ଲେଖକମାନେ କେଉଁ ସମସ୍ୟାକୁ ଗୁରୁତ୍ଵ ଦେବେ ତାହା ତାଙ୍କ ବିଚାର ଶକ୍ତି

ଅନ୍ତରେ ଜ୍ଞାନରଞ୍ଜନ ନାୟକ
ଜନ୍ମ ତାରିଖ - ୧୧/୧୧/୧୯୬୭
ପିତା : ସ୍ଵର୍ଗତ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ନାୟକ
ମାତା : ସ୍ଵର୍ଗତ ଭାନୁମତୀ ନାୟକ
ଜନ୍ମସ୍ଥାନ: ଆୟତପୁର, ଆଳି, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା
(ମୋ) ୯୯୩୮୮୨୭୩୨୧
ପ୍ରକାଶିତ ପୁସ୍ତକ

(ଗଛ)	(ଉପନ୍ୟାସ)	(ଅନ୍ୟାନ୍ୟ)
୧- ମେଘମଲ୍ଲୀ	୧- ଘାସପୁଲର ଗୀତ	୧- ବାରିଷ୍ଠର ଗାନ୍ଧୀ
୨- ଲକ୍ଷ୍ମୀପାଦ	୨- ଓଁ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ	୨- ପରିବେଶ ଓ
୩- ଧୂଳି	ପ୍ରକାପତୟେ ନମଃ	କାବନ

ବାବଦରେ କଣ କହିବେ ? କଣ କଲେ ସେ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ହେବ ?

■ ଏ ଅଭିଯୋଗ ମିଛ ଏବଂ ଅଜ୍ଞତା ପ୍ରସୂତ । ଏବେ ପାଠକ ସଂଖ୍ୟା ବରଂ ଯଥେଷ୍ଟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ନିୟମିତ ଭାବେ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିବା ନାମକରା ପତ୍ରିକାରେ ଗଛଟିଏ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲେ ଯେତେ ପାଠକୀୟ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ମିଳେ, ତାହା ସ୍ଵତଃ ଏଇ ଅଭିଯୋଗକୁ ମିଛ ପ୍ରମାଣିତ କରେ । ତେବେ କିଛି ବ୍ୟକ୍ତି ସାହିତ୍ୟକୁ ଆଧାର କରି ନାମ କମାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିବାରୁ ଭଲ ଗଛ ଲେଖକମାନେ ଠିକଣା ସମୟରେ ପାଠକଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ଏଇ ‘ମନକବି ଯଶପ୍ରୀତି’ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସାରସ୍ଵତ ନଦୀରେ କଳଭୂତି । ଏହା ସମାଧାନ ପାଇଁ ନିଜେ ସ୍ଵକ୍ଷମଶୀଳ ଗଛ ଲେଖକମାନେ ଆଗରେ ଆସିବା ଦରକାର । ସାମାଜିକ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରକାଶିତ କରୁଥିବାରୁ ଭଲ ଗଛ ଲେଖକମାନେ ଠିକଣା ରଖିବା ଦରକାର । ଅବଶ୍ୟ ସେପରି କଲେ କିଛି ଅବୁଝା ଏବଂ ଆଉ କିଛି ଅସହିଷ୍ଣୁ ଏହାକୁ ନାପସନ୍ଦ କରୁଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ଅବଶ୍ୟ ଅଣବେଖା କରାଯାଇ ପରେ ।

■ କୁହାଯାଉଛି ମାତୃଭାଷା ଏବେ ସଂକଟରେ । ଏଥିରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବାର ମାର୍ଗ ସାହିତ୍ୟକୁ ଆଧାର କରି କରାଯାଇ ପାରିବ କି ?

■ ଏ ସଂକଟ କେବଳ ଆମ ପ୍ରଦେଶ ଓଡ଼ିଶାର ନୁହେଁ ଏହା ବିଶ୍ଵବ୍ୟାପୀ ସମସ୍ୟା ପାଲଟିଛି । ଆଧୁନିକ ବିଶ୍ଵ-ଉପଭୋକ୍ତା ପରିବାର ଯୋଗୁ, ଇଂରାଜୀ ସବୁ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାକୁ ବର୍ଣ୍ଣସୂଚକ କରିଦେଉଛି । ନିଜକୁ ଶିକ୍ଷିତ ଏବଂ ବିଜ୍ଞ ବର୍ଗଭାବେ ଯାଇ ସାଧାରଣ ଲୋକେ ନିଜ ଭାଷାରେ ନିଜର ଜାଗତରେ ବହୁଳ ଇଂରାଜୀ ଶବ୍ଦ ଅଥବା ବାକ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି । ପରିସ୍ଥିତି ଏପରି ଯେ ସାଧାରଣ ଲୋକେ ପ୍ରକୃତରେ କେଉଁ

ଜ୍ଞାନରଞ୍ଜନ ନାୟକଙ୍କ ପ୍ରକାଶିତ ପୁସ୍ତକ ସମୂହ

ଭାଷାରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଛନ୍ତି, ତାହା କହିବା ମୁଣ୍ଡଲ ହେଇ ପଡ଼ିଲାଣି । ସରକାରୀ ଗଣମାଧ୍ୟମ ଯଥା ରେଡିଓ, ଟେଲିଭିଜନ ବି ଏହାର ଶିକାର ହେଇ ସାରିଲାଣି । ତେଣୁ ମାତୃଭାଷା ଏବେ ଏକ ଅକଳ୍ପନୀୟ ଭବିଷ୍ୟତ ଆଡ଼କୁ ଗତି କରୁଛି । ଏଥିରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ପାଇଁ ସାହିତ୍ୟର ତ ଭୂମିକା ରହିଛି ମାତ୍ର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଆବଶ୍ୟକତା ହେଉଛି ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କର ମାତୃଭାଷା ପ୍ରତି ଅନୁରକ୍ତି । ସେତକ ନରହିଲେ ଖାଲି ସାହିତ୍ୟ ରଚନା ଦ୍ଵାରା ଏହାର ସମାଧାନ ସେତେ ଫଳପ୍ରସ୍ତ ହେଇ ପାରିବନି ।

■ ସମାଜରେ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଅବ୍ୟବସ୍ଥା ଦେଖାଯାଉଛି, ଲେଖକଟିଏ ତାହିଲେ ତା’ ଲେଖାରେ ସେସବୁର ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିପାରିବ ବୋଲି ଆପଣ କେତେ ଆଶାବାଦୀ ?

■ ଲେଖକ ଖାଲି ତାହିଲେ ହେବନି, ଅବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ପର୍କରେ ତାଙ୍କର ଯଥେଷ୍ଟ ଜ୍ଞାନସୂତା ଆବଶ୍ୟକ । ତା’ର ସମାଧାନ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ମନନଶୀଳ ଏବଂ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ସମ୍ପନ୍ନ ସମାଧାନ ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । ପୁଣି ଏସବୁକୁ ମିଳିତଭାବେ ସଠିକ୍ ଏବଂ ଗ୍ରହଣୀୟ ଭଙ୍ଗରେ ଉପସ୍ଥାପନା କରିବା ଦରକାର । ତା’ ନହେଲେ ଜଣେ ଲେଖକଠାରୁ ବେଶୀ କିଛି ଆଶା କରିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ।

■ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ସ୍ଥିତିଶୀଳତାକୁ ନେଇ ଆପଣ କେତେ ଆଶାବାଦୀ ?

■ ମୁଁ ଜଣେ ଆଶାବାଦୀ ମଣିଷ । ଆଶା ଶୂନ୍ୟ ଯାଗାରେ ବି ମୁଁ ଆଶା ରଖୁ ବଞ୍ଚେ ।

■ ଲେଖକ ଜୀବନରେ ପୁରସ୍କାରର ଗୁରୁତ୍ଵ କେତେ ? ସାହିତ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ କେଉଁ ବାର୍ତ୍ତା ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ବୋଲି ଆପଣ ଚାହଁବେ ?

■ ‘ମା ପଲେଷୁ କଦାଚନ’ କଥାଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିପାରୁନି । ପରିଶ୍ରମର ଫଳ ମିଳୁ- ମୁଁ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଚାହଁବି । ପୁନଶ୍ଚ, ପୁରସ୍କାର ଖାଲି ପରିଶ୍ରମର ଫଳ ନୁହେଁ, ଏଥି ସହ ଅର୍ଥ ଏବଂ ସ୍ଵାକୃତି ମଧ୍ୟ ଜଡ଼ିତ । ତେଣୁ ମୋର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଦିନାରେ, ଏହା ଜଣେ ଲେଖକର ଜୀବନରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ । ପୁରସ୍କାର ଜଣେ ଲେଖକଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍ସାହର ସ୍ରୋତ ମଧ୍ୟ ! ସାହିତ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଯେଉଁ ବାର୍ତ୍ତାଟି ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ବୋଲି ମୁଁ ଚାହଁବି ତାହାହେଲା ‘ମଣିଷ ସଦା ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ଏବଂ ସମ୍ଭାବନାମୟ ଜୀବନଟିଏ ଜାଉ’ ଏବଂ ସମ୍ଭାବନାମୟ ଜୀବନଟିଏ ଜାଉ’!

ନିଜ ପରିବାର ତଥା ପତ୍ନୀ ଓ କନ୍ୟାଙ୍କ ସହ କଥାକାର ଜ୍ଞାନରଞ୍ଜନ ନାୟକ...

ସମ୍ମାନିତ ହେବାର ମହାର୍ତ୍ତୀ ମୁହୂର୍ତ୍ତ...

କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାର ଲିଟ-ଫେଷ୍ଟିଭାଲରେ ଅତିଥି ଭାବରେ ଯୋଗ ଦେବାର ସୁଅବସର...

